

Udenrigsministeriets virksomhed er fastlagt i Lov om Udenrigstjenesten af 13. april 1983 og i Lov om internationalt udviklingssamarbejde af 10. juni 1971 med efterfølgende ændringer.

I Lov om Udenrigstjenesten er formålet med Udenrigsministeriet præciseret på følgende måde: "Udenrigstjenesten har til formål at varetage rigets mellemfolkelige anliggender", og "forestår og koordinerer udenrigspolitiske og udenrigsøkonomiske forbindelser til udlandet, herunder Danmarks deltagelse i samarbejdet indenfor De europæiske Fællesskaber, internationale organisationer, det internationale udviklingssamarbejde samt behandlingen af folkeretlige spørgsmål" samt at yde "bistand til danske statsborgere samt bistand til danske virksomheder i deres erhvervs-mæssige forbindelser med udlandet".

For så vidt angår den statslige udviklingsbistand fastslår Loven om det internationale udviklingssamarbejde formålet som: "... gennem et samarbejde med disse landes regeringer og myndigheder at støtte deres bestræbelser på at opnå økonomisk vækst for derigennem at medvirke til sikring af deres sociale fremgang og politiske uafhængighed i overensstemmelse med De forenede Nationers pagt, formål og bærende principper ..."

Udenrigstjenesten består af Hjemmetjenesten og Udetjenesten.

Hjemmetjenesten er organiseret efter et regionalt opdelingsprincip. Det regionale opdelingsprincip betyder, at hver enhed tager sig af den samlede udenrigspolitik inden for en geografisk afgrænset region. Hjemmetjenesten består i dag af: Nordgruppen, Sydgruppen, Sekretariatet for Udenrigshandel samt Fællessekretariatet. Nordgruppen varetager spørgsmål, der er knyttet til EU-samarbejdet og sikkerhedspolitikken, Øststøtten samt Danmarks bilaterale forbindelser til den industrialiserede lande (inklusive Japan, Australien og New Zealand). Sydgruppen varetager i det væsentligste udviklingssamarbejdet, det internationale samarbejde omkring FN og dets særorganisationer og de bilaterale forbindelser til udviklingslandene. Sekretariatet for Udenrigshandel forestår ministeriets samlede eksportfremmeindsats. Sekretariatet for Udenrigshandel blev oprettet i 1994 med henblik på styrkelse af eksportfremmeindsatsen i bl.a. højvækstområder. Fællessekretariatet varetager administrative opgaver, hjælpefunktioner samt visse udadrettede, tværgående opgaver såsom de konsulære sager, protokol og presse- og kultursager. Det tidligere DANIDA er en integreret del af Sydgruppen, således at Udenrigstjenesten fungerer som en enhedstjeneste.

Denne organisering gælder ligeledes for udetjenesten, hvor de tidligere ambassader og bistandsmissioner idag fungerer som integrerede enheder. *Udetjenesten* består af ca. 100 repræsentationer i udlandet fordelt på godt 70 ambassader, omkring 20 generalkonsulater samt 7 multilaterale repræsentationer. Sidstnævnte er tilknyttet følgende organisationer: EU, NATO, FN (New York og Geneve), OECD, OSCE og Europarådet.